

iz Brezja, Sevnškega okraja, vsaki na 1 leto težke ječe, Miha Zakšek iz Šeduma pa na 15 mesecev težke ječe. Ti trije so namreč 26. avgusta t. l. Martina Kozoleta, posestnika na Dovškem, s kamenjem tako silno po glavi tolkli, da je vsled tega 6. septembra vmrl. Miha Zakšek, kakor začetnik zločinstva, je dobil 3 mesece več, kakor njegova tovarša. 21. oktobra 1876. so Anton, Jožef in Franc Mulec, iz Št. Lenartskega okraja, mesarskega hlapca Antona Piatija iz št. Jurija tako pretepali, da dolgo ni mogel nič delati. Zato sta bila Jožef in Franc M. na 3 mesece ječe obsojena. Anton M. pa je bil za nekrivega spoznan. Anton Bonaja iz Pečevnika pri Celju je 22. junija 1877. Antona Guzeja v mestni hosti z pestmi in nogami v prsa suval, ga za noge več sežnjeval daleč vlačil ter ga s palico tako pretepal, da so se mu 2 rebri vlomile. Zločinec je prejel 6 mesecev ječe. Franc Brantuša in Jožef Karneža iz Vrbja, stoprčke okolice, sta Miklavžu Možoru, ki na prevzittku živi, vkradla 12 gld. v srebru. Obsojena sta prvi na 2 mesca, drugi na 3 mesece ječe. Marija Muc iz „Bettheima“, marib. okraja, je 31. avg. t. l. v neki štacuni v Ptujem vkradla neke robe v vrednosti 10 gld. Bila je pa že poprej 5krat kaznovana zaradi tatvine. Dobila je 18 mesecev težke ječe; tudi jo naj v prihodnje policija opazuje. Karl Plešnik je 7. januarja t. l. na celjskem kapucinarskem mostu najšel 120 gld., ktere je doma med saboj in svojim tovaršem Anton Uršičem razdelil. Reč se je pozneje zvedela in sta bila Karl Pl. na 4 mesce, Ant. U. na 3 mesce, mati Plešnikova Katarina tudi na 3 mesece ječe obsojena, ker so najdene reči zakrivali.

Iz Šmartna v Rožni dolini. 8. novembra zjutraj je naš stari učitelj gosp. Jurij Torinek v Gospodu zaspal. Ta smrt je gotovo $\frac{2}{3}$ faranov s sočutjem raznenadila, ker je bil rajni gospod obilej večini učitelj. Rodil se je aprila 1790. Od nekoga pastirja se je čitanja naučil, sam vadil in pozneje v celjski pripravnišnici izšolal. Tu v Šmartnu je tako rekoč celino oral, ker ni bilo še organizirane šole. Brezplačno je to službo z velikim veseljem pa še z večjim trdom opravljal, ne gledé na časni, osebni dobiček. Rajni nam je lep izgled neutrudljive delavnosti. Bil je vsled tega tudi dekoriran od svetlega cesarja z zlatim križcem. Kar pa posebno naj bo povdarjeno, bil je rajni uzor krščanskega učitelja. Še zdaj — zadnje mesce in dni svojega življenja, ko je že silno opešal, hodil je skoraj vsaki dan v cerkev loveč se kakor senca, a njegova železna volja, njegovo žlahno sree bilo je močnejše, nego vse drugo. O njem smem reči je zgubilo učiteljstvo neumornega delalca, farani blagega gojitelja, kat. cerkev na zemlji pridnega kristijana, žena vrlega moža, otroci njegovi pa skrbnega očeta. Pri pičli plači prejšnjih časov je bil si rajni toliko prihranil, da je vse otroke dobro oskrbel, enega izšolati dal, ki kot moder in učen mož velja in je zdaj okr. šolski nadzornik na Ko-

roškem. Zguba rajnega je občutljiva, a Gospodu se je zljubilo zvestega hlapca k sebi poklicati. Bog mu stotero naj povrne, naj počiva v miru!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni poslanci na Dunaju in v Budimpeštu sedaj precej marljivo delajo, ker bi radi do novega leta sklenoli novo pogodbo avstrijskih z ogerskimi deželami. Vse kaže, da bodo Magjari zopet na boljšem, kakor pa mi. Del avstrijske banke dobijo gotovo v Budimpešt. — Delegacije snidejo se 6. dec. in bodo imele nekaj milijonov dovoliti za nove kanone in za izboljšanje živeža pri vojaki. — Volitve za deželne zbornice utegnejo meseca januarja biti razpisane; sedaj ministri ne utegnejo z njimi ukvarjati se. — Nedavno so novine razglasile ukaz ministra Stremajerja, vsled katerega bi svetni šolski nadzorniki imeli naše katehete nadzorovati; sedaj pa poročajo, da minister takega ukaza nikoli ni izdal. Same zmešnjave! — Postave o sitnem legaliziranju pobotnic ali kviting pri notarjih ministri ne pusté preduragčiti. — Razna kat. politična društva v Avstrijskem, Českem, Saleburškem in Tirolskem marljivo zborujejo; sad te marljivosti se bo gotovo poznal pri bližnjih volitvah. V Saleburgu je 20.000 katoličanov močno razburjenih, ker je liberalni mestni zastop kupil novo pokopališče in 300 lutrovcem na ljubo sklenil, da se mirodvor ne bo blagoslovil in se katoličani in lutrovec mešano pokopali zaporedom, kakor bo kateri umrl; katoličani tirjajo, naj bodo lutrovec z odločenim kosom pokopališča zadovoljni, čemur pa ti kljubujejo. — Okrajni glavar v Hollabrunu je prepovedal po nedeljah in praznikih velike love napravljati; taka prepoved bi tudi po drugod dobra bila. — Cesarjevič Rudolf je postal ogerski posestnik; kupil je veliko grajščino Szent-Janos blizu Požuna. — V Zagrebu izdajajo jadje nemški list: Agramer-Press, ki širi najgrše neverstvo; tají Boga, nevmerjočnost duše, psuje Kristusa tako, da so se vsi hrvatski listi hvale vredno vzdignili zoper to gnjusobo rekoč: da je sv. Kristusova vera za Hrvatsko največja sreča, katere od nikogar ne dajo skruniti.

Vnanje države. Zavolj turških homatij, pravijo magjarski listi, bo Avstrija kmalu na noge postavila 3 vojne oddelke, prvega v Erdeljskem, drugega v Slavoniji in tretjega v Dalmaciji; drugi je baje namenjen marširati v Bosnijo brž, ko padne Plevna. — Rusija zbira rezervno vojno okoli Bukurešta, 250 bataljonov je že na potu tje; ob enem se je razpisalo novo posojilo za vojsko. — Na pruskem Nemškem preganjajo tudi usmiljene sestre tako, da se te selijo v Ameriko. — Prejšnja saksonska kraljica je umrla. — Francoske republike predsednik je sklenil novo izbrane poslance zopet razgnati, če mu bodo dalje kljubovali. — Italijani se orožajo tudi na morju. — V Španiji se je bati

novega upora Karlistov. — Angleži tožijo, da je Bismark kriv, če Turčija konec vzame, ker močno Rusom potuho daja; trdijo tudi, da bo treba zoper Bismarka postopati, kakor nekdanj zoper Napoleona I. Naj le skusijo, kramarski Angleži, toda sami naj gredo prvi v boj! — Papeža so evropski liberalci ta teden zopet hotli imeti mrtvega, toda Bog nam še vedno ohrani Pija IX. zdravega. — Srbskemu knezu Milanu je turški sultan poslal pismo, naj položi orožje; Milan je sultanov ukaz zavrgel in boj se utegne vsaki trenutek zopet pričeti. V Carigradu so hotli sultana umoriti, toda zaroto so izvedeli še ob pravem času in zločinstvo zabranili. Sultan želi mir sklenoti z Rusi!

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Okoli Plevne se pripravljajo Rusi in Rumuni na odločbo; kajti Osman-paša, če se ne bo udal, utegne vsaki trenutek na eno ali drugo stran vdreti iz šanc in obkoljenje pretrgati, ki postaja vedno bolj tesno. Tako je general Skobeljev na južni strani vzel Turkom „zeleni breg“ in se na njem z 70 kanoni vtrdil; Turki so ga 3krat skušali pregnati, a bili so vselej grozno tepeni. Med tem pa Gurkovi konjeniki vedno dalje grabijo; prodrli so že do Vrace, kder so 1000 vozov živeža, 370 volov in 400 ovac zaplenili, sedaj se bližajo Brkovacu in dalje Srbiji, od koder jim prihaja general Heratović nasproti; ruski general Bobrikov je že v Srbiji, kder ogleduje srbske junake. Črnogorski knez daje streljati v Spuž in Podgorico, sam pa je mahnil mimo Skodarskega jezera, vzel turško šanco Satorman in se bo tako polastil Antivara in zaželjene luke ob Jadranskem morju. To je velika sreča za Črnogoro, ker bo sedaj po morju lahko dobivala, česar njej treba. — V Armeniji sta generala Hejman in Terguzakov 4. nov. pred Erzerumom sijajno zmagala in zaplenila 36 kanonov. Muktar-paša je zbežal v Erzerum, kder se še vedno brani; 9. nov. so Rusi napali reduto Azasije, posekali mnogo Turkov in jih vjeli 560, potem pa se umaknili, ker je Muktar iz mesta z večjimi trumami prihajal. Rusi so začeli sedaj Erzerum tako, kakor Kars, redno oblegati. Turški sultan je pruskega poslanika princea Reusa nagovoril, naj posreduje zavolj miru. Ta ga je zavrnil na ruskega carja, tega naj sultan prosi za mir, česar pa sultan do sedaj še ni storil.

Za poduk in kratek čas.

Črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

XVI. Nemški in ruski cesar imata pri svojih velikanskih armadah poseben oddelek najboljših, najjakejših in najlepših vojakov. Temu oddelku pravijo: cesarska ali carska garda. Ruski car je še le meseca avgusta svojo gardo pozval na bojišče. Preteklo je ravno 60 dni, ko je zadnji mož carske

garde — 60.000 vojakov — prekoračil Donav in stopil na bolgarsko zemljo. Vojaki so res sami izbrani ljudje, evet ruskega naroda. Postave so visoke in krepke, oblečeni so lepo in trpežno, rejeni poredno, orožani izvrstno in po najboljših oficirjih v vojaških zadevah izurjeni zvesto. Ali tudi hrabri so, kakor težko kde kateri drugi vojščaki na svetu. To so pokazali v neizmerno krvavi bitki 24. okt. pri Gornjem Dobnjaku, kder so silama pretrgali zvezo Osman-paše v Plevni z Šefket-pašo v Sofiji ter tako pomagali Turke popolnem obkoliti, da se bodo morali gladu podati Rusom. Plevna je brez dvombe zgubljena! Turki so skoro pri vsakej vesi ali mestu na stezi iz Plevne v Sofijo napravili večje ali manjše šance, redute in taborje, da bi cesto laglje v svoji oblasti ohranili. Zavolj tega so Rusi sklenoli cesto zasesti in Turkom zapreti. V ta namen je pa bilo treba najprej turške šance in taborje vzeti. Važnega dela se je lotil ruski general Gurko ter je iz Lovaca z 3 divizijami carske garde naglo udaril na Turke tako, da ti sami niso mogli vedeti, kder jih čaka glavni udarec. Toda prebrisani Gurko je Rumunom, ki so pod generalom Ajroldi-jem od severa prišli, ukazal na videž napadati Dolnji-Dobnjak, generalu Laskarijevemu pa streljati v Teliš, da tamošnje Turke moti; glavni udarec je pa namenil Turkom v Gornjem-Dobnjaku, ki je ravno na sredi med Spod.-Dobnjakom in Telišem, od vsakega kraja po 3 ure oddaljen. Gornji-Dobnjak je lepa bolgarska ves, toda prebivalci so vsi razbežali. Za vesjo proti Telišu kraj velike ceste je nekoliko nad okolico uzvišana ravan; na njej se je 10.000 Turkov vgnjezdilo v velikem taboru, katerega so z nasipi, šancami, baterijami in grabnom obdali. V taboru napravili so še posebno reduto in več kladaric iz težkih brvenj skladanih, v katerih je bilo mnogo živeža, streljiva hranjenega; tudi mnogo ovac so imeli ondi zaprtih. Bilo je hladno jutro 24. okt. ko so ruske garde ob 7. uri naglo turški tabor obkolile; 80 kanonov so pred njega postavili v širnem polkrogu ter ob 1/2 9 ure do poldne streljali. Ruske kroglice so grozno švigale v turški tabor, toda Turki so tudi precej močno streljali iz kanonov. Okoli 1. ure popoldne se postavijo 3 regimenti garde v bojno vrsto ter začnejo strašan naskok ali „šturm“ in prodirajo do 500 metrov pred turške nasipe, od koder se na nje prava toča krogelj vsuje; velika sreča za Ruse bil je majhen klanec, v katerem so stali, sicer bi jih bilo grozno veliko palo. Gurko videvši, da se mu ta naskok ne posreči, krene z artilerijo na drugo stran tako, da so regimenti za naskok ob 2. uri odločeni, od ruskih kanonov bili podpirani. Tako se je začel drugi naskok. Ruske garde so vedno in mirno napredovale, kakor da bi le samo na kakem vadišču, „eksercirplacu“ bile. Vsa okolica bila je v gost dim zavita; videlo se ni nikamor, pač pa je bilo slišati strašno pokanje pušek in gromenje kanonov. Bojno torišče je že bilo posejano z ruskimi mrličji, zaporedom so iz višin nosili